



## Provocatietest wesp/bij

Opwekken van een reactie door middel van een wespen- of bijensteek

### Inleiding

U bent misschien allergisch voor wespen- of bijengif. Omdat de ernst van de allergie niet duidelijk blijkt uit uw medische voorgeschiedenis en uit laboratoriumtests, is een zogenaamde provocatietest nodig. Soms zijn zelfs meerdere tests noodzakelijk om voldoende informatie te krijgen. Uw behandelend arts heeft dit met u besproken.

Als uit het provocatie onderzoek blijkt dat u inderdaad allergisch bent voor wespen- of bijengif, kan tot behandeling worden overgegaan.

### Vervoer

Wij adviseren u samen met iemand naar het onderzoek te komen. Na het onderzoek kunt u mogelijk niet zelf autorijden of fietsen.

### Voorafgaand aan het onderzoek

Het is heel begrijpelijk dat u tegen de provocatietest opziet. Het is echter de enige manier om vast te stellen of uw klachten veroorzaakt worden door een allergische reactie van uw lichaam op het wespen- of bijengif.

### Voor het onderzoek

Voorafgaande aan het onderzoek mag u slechts beperkt eten en drinken. Mocht u reageren op de test, dan zou u kunnen gaan braken.

Heeft u een afspraak in de ochtend dan mag u licht ontbijten. Dit is ongeveer de helft van uw gebruikelijke ontbijt, waarbij de volgende voeding is toegestaan:

- beschuiten, crackers, wit- of licht bruinbrood;
- halvarine (geen roomboter)

Voor beleg kunt u kiezen uit het volgende:

- zoet beleg: anijshagelslag, (appel)stroop, (basterd)suiker, gekleurde muisjes/vruchtenhagelslag, gestampde muisjes, honing, jam/marmelade (geen chocoladeproducten en pindakaas);
- magere vleeswaren: gegrilde of rauwe achterham, beenham, casselerrib, fricandea, kalkoenfilet, kipfilet, pastrami, rookvlees, runderlever (geen vette vleeswaren zoals ontbijtspek en worstsoorten);
- magere kaas: cottage cheese, Hüttenkäse, Zwitserse strooikaas (geen gewone kaas);
- thee of koffie zonder melk, evt. met suiker;
- water.

Wij raden u aan om het ontbijt niet later te nemen dan twee uur voor het onderzoek

Heeft u een afspraak in de middag dan mag u vanaf drie uur voor het onderzoek niet meer eten en drinken. Ook raden we u aan bovenstaande dieetadviezen te houden. Verder is fruit en heldere soep toegestaan.

Houdt u er rekening mee dat u, voorafgaand aan het onderzoek, gevraagd wordt wat urine op te vangen in een potje

## Verloop van het onderzoek

Een functieassistent (e) haalt u op uit de wachtkamer. Hij/zij zal u vragen wat urine op te vangen. Vervolgens brengt de functieassistent (e) u naar de ruimte waar het onderzoek plaatsvindt. In deze ruimte wordt u permanent bewaakt en zijn alle mogelijke middelen beschikbaar om bij een eventuele systeemreactie te kunnen ingrijpen.

Afhankelijk van wat voor u de prettigste houding is, kunt u gaan zitten of liggen. De functieassistent (e) plakt vervolgens elektrodes op uw borst om uw hartslag gedurende het onderzoek te bepalen. Vervolgens wordt er een infuus ingebracht en wordt er bloed afgenomen.

Als u prettig zit of ligt, plaatst de arts het insect op uw arm. De wesp of bij wordt uit een potje gehaald met een pincet. Daarna plaatst de arts de wesp of bij op uw huid. Het insect zal u vrijwel onmiddellijk steken. Dit kan pijnlijk zijn. Het insect wordt vastgehouden en er zal gewacht worden met weghalen totdat het insect optimaal heeft gestoken. De arts observeert u het eerste uur na de proefsteek.

Een eventuele reactie treedt in het eerste uur na de steek op, dit noemen we een vroege reactie.

We onderscheiden:

1. een systeemreactie; dit is een algemene reactie waarbij het hele lichaam reageert. Deze kenmerkt zich door één of meerdere van onderstaande reacties:
  - roodheid/huiduitslag op plaatsen waar u niet geprikt bent;
  - misselijkheid die leidt tot braken.
  - benauwdheid;
  - (geleidelijk) wegraken / suf worden;
  - bloeddrukdaling;

Deze systeemreactie wordt behandeld met medicijnen. Als u weer hersteld bent, vragen we u nog wat urine in te leveren. Deze urine wordt vergeleken met die van voor het onderzoek.

2. een lokale reactie; in dit geval is er alleen sprake van een reactie in, op en rondom de plaats van de proefsteek. Deze kenmerkt zich door:
  - zwelling;
  - roodheid;
  - lichte pijn

Deze lokale reactie is vervelend, maar ongevaarlijk. De reactie kan zich wel verder uitbreiden in de loop van de dag. De verpleegkundige van het Dagcentrum zal de reactie uitwendig (met natte omslagen) behandelen. Ook zult u na afloop prednison tabletten voorgeschreven krijgen om de reactie zo optimaal mogelijk te onderdrukken.

Na het eerste uur (of eerder indien geen reactie meer wordt verwacht) neemt de functieassistent(e) de observatie van de arts over. De arts blijft wel bereikbaar. U mag weer van de bewaking af. Als u zich in het tweede uur niet lekker voelt worden of een beetje duizelig bent, overlegt de functieassistent(e) met de arts. Zo nodig handelt de medewerker in overleg met de arts.

### **Duur van het onderzoek**

Het onderzoek duurt ongeveer tweeënhalf à drie uur.

### **Na het onderzoek**

Als u tijdens het onderzoek medicijnen heeft gekregen, kan het zijn dat u zich na het onderzoek wat suf voelt. Ook kan de spanning die het onderzoek bij u heeft opgeroepen klachten geven, bijvoorbeeld misselijkheid en duizeligheid. De arts bespreekt met u hoe u zich voelt. Als u zich goed voelt mag u weer naar huis.

### **Ontslagbrief**

Als u een vroege algemene reactie heeft gehad, krijgt u een ontslagbrief mee naar huis. In deze brief staat:

- welk onderzoek u heeft gehad;
- welke medicijnen u heeft gekregen;
- welke maatregelen uw huisarts kan nemen;
- wie uw huisarts kan benaderen voor overleg.

Zo nodig kunt u deze brief aan uw huisarts of de Centrale Spoedopvang van het UMCG geven.

### **Weer thuis**

Ook na thuiskomst kan de plaatselijke reactie verergeren in de loop van 24 uur, nog steeds zodanig dat zelfs uw gehele arm rood en dik is. U kunt zich daarbij griepiger voelen. Dit is een vervelende, maar normale reactie. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen krijgt u prednison toegediend na afloop van de proefsteek. Het is niet nodig contact met uw huisarts of de Centrale Spoedopvang op te nemen. De reactie neemt geleidelijk binnen 24 uur af. U kunt de reactie zelf behandelen door:

- Een ontstekingsremmer in te nemen (vb Ibuprofen 400 mg).
- Natte omslagen (windsel, handdoek) om de huid te leggen.
- Ijsblokjes op de huid leggen
- Tandpasta met menthol op de huid smeren (heeft een indrogend effect)

Ook al is de plaatselijke reactie fors, een behandeling met antibiotica is niet nodig. Anti histamine medicatie (zoals (levo) cetirizine, (des)loratidine of fexofenadine) helpt meestal niet.

Heel soms kunnen er aanwijzingen zijn voor een laat optredende systeemreactie (algemene reactie). Deze late reactie treedt alleen op als u ook tijdens het onderzoek een vroege systeemreactie heeft gehad. Wij raden u uit voorzorg aan de eerste twaalf uur na het onderzoek niet alleen thuis te zijn. De late systeemreactie kenmerkt zich door een geleidelijk toenemende:

- benauwdheid;
- roodheid van het gehele lichaam;

- jeuk;
- misselijkheid die leidt tot braken;
- versuffing (wegraken).

Bij het optreden van een of meerdere van bovengenoemde reactie(s), adviseren wij u contact op te nemen met uw huisarts. Vergeet daarbij de ontslagbrief niet!

### **Waarschuwingen**

**In theorie is het mogelijk dat een late reactie optreedt, zonder dat van een vroege reactie sprake is geweest. In de jarenlange praktijk van het UMCG is deze situatie echter nog nooit voorgekomen. Het komt soms voor dat een zwelling optreedt in mond- en keelholte. Neemt u dan direct contact op met de Centrale Spoedopvang van het UMCG via de telefooncentrale van het ziekenhuis (050) 361 61 61:**

- als een zwelling in mond- en keelholte optreedt;
- bij een apart (zonder vroege reactie) optredende systeemreactie (= het hele lichaam reageert).

### **Uitslag**

Bij uw volgende polikliniekbezoek bespreekt de arts die u behandelt met u het verloop van de provocatietest en de uitslagen van het laboratoriumonderzoek. Als u heeft gereageerd op de test komt u in aanmerking voor immunotherapie. De arts zal het verloop van deze behandeling met u bespreken.

Als u niet heeft gereageerd op de test, moet de provocatietest worden herhaald. Als de provocatietest in totaal drie keer is uitgevoerd en u heeft drie keer geen reactie op de test gehad, kunnen we stellen dat u niet allergisch bent. Verdere behandeling is dan niet nodig.

### **Vragen**

Als u na het lezen van deze brochure nog vragen heeft, kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de polikliniek Allergologie van de afdeling Interne Geneeskunde, telefoon (050) 3613400.

VLC209\_augustus 2019